

Sygn. akt **II C 211/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 lutego 2014r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek (...) w R. Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Renata Kopala

Protokolant: Jolanta Bober

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 04 lutego 2014r. w R.

sprawy z powództwa **Z. M. (1) (M.)**

przeciwko **Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w R.**

o uchylenie uchwały

1) uchyla uchwałę nr 105/ (...) Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w R. z dnia 27 maja 2013 roku w przedmiocie wykluczenia ze Spółdzielni powoda Z. M. (1);

2) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 397 zł (trzysta dziewięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sędzia:

Sygn. akt II C 211/13

UZASADNIENIE

Powód Z. M. (1) domagał się uchylenia uchwały nr 105/ (...) Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) „z dnia 27 maja 2013 roku w przedmiocie wykluczenia go z członkostwa w tej spółdzielni. Podniósł w uzasadnieniu pozwu, że nie zgadza się z zarzutami będącymi podstaw podjęcia tej uchwały, a motywy podjęcia tej uchwały przedstawione w jej uzasadnieniu nie polegają na prawdzie. Jak wynika z uzasadnienia uchwały dotyczącej jego wykluczenia zarzucono mu:

- celowe utrudnianie uzyskania dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej zwanego (...))

- działanie na szkodę spółdzielni poprzez wydanie polecenia kierownikowi (...) R. sfalszowania wyniku przetargu na roboty budowlane czym wyrządził szkodę finansową Spółdzielni Mieszkaniowej (...);

- dezorganizowanie pracy spółdzielni między innymi przy odejmowaniu uchwał w sprawie zatwierdzenia niezależnych od spółdzielni zmian w opłatach czynszowych dotyczących podwyżki ciepła i wody czym powiększył powstałe straty;

- przekroczenie uprawnień pełnionej przez niego funkcji przewodniczącego Rady Nadzorczej poprzez wielokrotne kierowanie pism w imieniu Rady Nadzorczej do różnych instytucji

bez upoważnienia Rady Nadzorczej.

Powód wskazywał, że zarzuty te są nieuzasadnione w świetle przedstawionych przez niego wniosków dowodowych. Podnosił, że ustawodawca ogranicza podstawę wykluczenia do rażąco niedbałego lub umyślnego zachowania spółdzielcy, a te przesłanki w niniejszej sprawie

nie zaistniały.

Pozwana w odpowiedzi na pozew (k. 9 i n.) wносиła o oddalenie powództwa podnosząc,

że podjęta uchwała o wykluczeniu powoda z członkostwa jest w pełni uzasadniona. Wskazywała na treść przepisów 44 i 46 prawa spółdzielczego określające uprawnienia i zakres działania Rady Nadzorczej. Podniosła, że powód będąc do czerwca 2012 roku przewodniczącym Rady Nadzorczej wielokrotnie w świadomy sposób naruszał powołane przepisy prowadząc wspólnie i samowolnie z zastępcą przewodniczącego Rady P. M. i jednym z członków Rady D. P. korespondencję z pominięciem Rady Nadzorczej jako organu kolegialnego i dokonywał czynności, które mogły narazić spółdzielnię na poniesienie strat, a konsekwencji umniejszenie wizerunku spółdzielni wobec kontrahentów zewnętrznych. Pozwana zarzucała powodowi, że pismem z dnia 25 kwietnia 2012 roku skierowanym do Rady Nadzorczej wniósł o uchylene podjętej uchwały dotyczącej zaciągnięcia pożyczki z (...), przy czym pismo to skierowane zostało również do wskazanego funduszu co w sposób istotny mogło utrudnić zaciągnięcie pożyczki na termomodernizację budynków mieszkaniowych. Nadto na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 29 marca 2012 roku powód z dwoma innymi członkami rady bezpodstawnie opuścił posiedzenie Rady czym uniemożliwił podjęcie uchwał dotyczących nowych cen wody. Pozwana wskazywała również, iż powód mimo informacji udzielonej przez lustratora o uprawnieniach poszczególnych członków rady nadzorczej – bez stosownej zgody skierował pisma do ZUS-u i do Kancelarii Radców Prawnych „I.: s.c domagając się wyjaśnień dotyczących zasiłku chorobowego pobieranego przez Prezesa Zarządu oraz

o wskazanie okresu zatrudnienia Prezesa Zarządu w w/w kancelarii. Pozwana podnosiła również, że powód bez umocowania udzielał wywiadów w mediach i przekazywał mediom różne dokumenty związane z funkcjonowaniem spółdzielni mieszkaniowej (...), które nie mogły być przekazywane osobom trzecim. Pozwana wskazywała również na fakt, że powód pełniąc obowiązki Przewodniczącego Rady Nadzorczej wydawał polecenia służbowe pracownikom spółdzielni dotyczące między innymi zmian wyniku przetargu i zlecenia dodatkowych remontów firmie (...). Te zarzuty wskazują w ocenie pozwanej, że powód w świadomy i celowy sposób naruszał zasady dotyczące funkcjonowania Rady Nadzorczej i całej spółdzielni narażając spółdzielnię na ponoszenie strat materialnych jak i polegających na utracie dobrego wizerunku spółdzielni. Swoją funkcję sprawował w sposób apodyktyczny

i naruszający wszelkie zasady wynikające ze statutu i regulaminu dotyczącego funkcjonowania Rady Nadzorczej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód pełnił funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej od 11 sierpnia 2009 r. do 06 czerwca 2012 roku. Współpraca Rady z Zarządem spółdzielni, a w szczególności z Prezesem Zarządu M. G. początkowo układała się prawidłowo. W późniejszym okresie, pod koniec 2011 roku pojawiały się konflikty, które miały również podłoże prywatnych konfliktów między Prezesem M. G. a Przewodniczącym Rady Nadzorczej Z. M. (1).

Na początku kadencji Rady Nadzorczej, której przewodniczył powód, (...) podjęła uchwałę dotyczącą podpisywania pism w imieniu Rady Nadzorczej wskazując, że dla ważności podpisywanych dokumentów wymagane będzie co najmniej dwa z trzech podpisów upoważnionych osób. Uchwała ta później była różnie interpretowana przez samych członków Rady.

dowód: protokół posiedzenia Rady Nadzorczej z 11 sierpnia 2009, w tym uchwała nr (...) -k. 189, zeznania świadków W. K., R. W. – k.189(rozprawa z dnia 19.11.2013), P. M., D. P., Z. M. (2), T. B.-k.234 (rozprawa z dnia 03.02.2014 r.)

W czasie, gdy konflikty narastały powód (lub Rada Nadzorcza) wystosowała szereg pism do ZUS. Z pisemnych odpowiedzi ZUS na te pisma wynika, że dotyczyły one nieprawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego

przez Prezesa Zarządu Spółdzielni, przy czym część tym pism było adresowane bezpośrednio do powoda ,jako przewodniczącego Rady Nadzorczej. Podobne pismo zostało wystosowane do Kancelarii Radców Prawnych odnośnie informacji dotyczącej zatrudnienia M. G. w tej kancelarii. Powód domagał się również informacji od Przewodniczącego Rady Miejskiej W. w zakresie uczestnictwa M. G. (jako radnego)w posiedzeniach Rady Miejskiej.

dowód: pisma ZUS z: 03.04.2012r,08.02.2012r., 23.04.2012r.-k.73,74,75, pismo z kancelarii (...) z 05.03.2012r.-k.76, pismo z ZOZ z 08.02.2012 r.-k.77, pismo powoda do ZUS

z 08.02.2012,-k.78 pismo Przewodniczącego Rady Miasta W. –k.79.

Powód domagał się również wyjaśnień dotyczących zawarcia umowy ubezpieczenia z nowym ubezpieczycielem i złożył zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa przez M. G. – w postaci nadużyć finansowych na szkodę spółdzielni . Postępowanie to zakończyło się postanowieniem Prokuratury Rejonowej w Wodzisławiu Śląskim z dnia 31 sierpnia 2012 roku o umorzeniu postępowania z powodu braku znamion czynu zabronionego i braku wniosku o ściganie karne. Powód próbował również wręczyć M. G. pismo z karą nagany.

Dowód : pismo prokuratury z 05.11.2012 –k.22, odpis postanowienia o umorzeniu postępowania –k. 23-29, pismo prezesa do rady nadzorczej z dnia 12.02.2012 –k.30-34

Prezes M. G. domagał się natomiast wyciągnięcia konsekwencji dyscyplinarnych w stosunku do Przewodniczącego Rady Nadzorczej Z. M. (1) w piśmie z dnia

19 kwietnia 2012r. skierowanym do Rady Nadzorczej.

Dowód –pismo z dnia 19 kwietnia 2012 –k.62

W pozwanej spółdzielni od roku 2011 przeprowadzano proces termoizolacji budynków mieszkalnych. W tym celu Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) próbowała pozyskać środki finansowe z (...).

Na posiedzeniu Rady Nadzorczej z dnia 11 kwietnia 2012 roku podjęto uchwałę nr 140/ (...) w przedmiocie zaciągnięcia pożyczki ze środków (...) w łącznej kwocie 11.104.275,91 zł, przy czym w tym okresie na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia Członków (WZCz) z dnia 16 czerwca 2011 roku ustalono sumę najwyższych zobowiązań jakie może zaciągać spółdzielnia na kwotę 6.000.000 zł. Na fakt ten na posiedzeniu w dniu 11 kwietnia 2012 roku zwracał uwagę członek Rady i otrzymał zobowiązanie Zarządu (Prezesa M. G.), że bez zgody Walnego Zgromadzenia Członków nie będzie podejmowana decyzja o podjęciu zobowiązania kredytowego. Dopiero uchwała z dnia 20 czerwca 2012 roku podjęta przez Walne Zgromadzenie Członków ustaliła maksymalna kwotę zobowiązań na 12.000.0000 zł. Powód w piśmie skierowanym do Ray Nadzorcze z dnia 25 kwietnia 2012 roku wskazywał na to uwagę wnosząc o uchylene uchwały Rady Nadzorczej nr (...) z dnia 11 kwietnia 2012 roku. Pismo to nie zostało wysłane do wiadomości (...).

Dowód : uchwała WZCz z dni 16 czerwca 2011r. –k.18, uchwała WZCz z dnia 20 czerwca 2012r. -k.20,pismo powoda do Rady Nadzorczej z dnia 25 kwietnia 2012r –k.17, zeznania świadka Z. M. (2)- k.234(rozprawa z dnia 03.02.2014r.), zeznania powoda –k.263 (rozprawa z dnia 04.02.2014 r.)

Wniosek z dnia 29 lutego 2012 roku o dofinansowanie ze środków (...) dotyczący kompleksowego programu termoizolacji budynków mieszkalnych nie został skutecznie złożony i ostatecznie wykreślono go przez (...) z powodu niedostarczenia wymaganych dokumentów w zakreślonym terminie.

Dowód: pismo (...) z dnia 08 maja 2012 roku i z 31 maja 2012 r – k.128,129

W dniu 29 marca 2012 roku na posiedzeniu Rady Nadzorczej , zgodnie z wcześniej przygotowanym harmonogramem obrad Rada Nadzorcza miała podjąć uchwałę dotyczącą cen wody . W trakcie obrad powód wraz z dwoma członkami Rady opuścił obrady. Pozostali członkowie Rady, mimo, że stanowili quorum i mogli podjąć uchwałę w tym zakresie

zdecydowali, że na tym posiedzeniu nie będą podejmowane żadne uchwały, a decyzję w zakresie rozliczania kosztów energii cieplnej i zmian w opłatach za wodę zostaną podjęte w kwietniu 2012r.

dowód: protokół posiedzenia z 29 marca 2012 roku -k. 63 i protokół posiedzenia Rady Nadzorczej z dnia 11 kwietnia 2012 roku -k. 64-67.

W dniu 08 marca 2012 roku Prezes Zarządu M. G. złożył zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przez powoda przestępstwa na szkodę spółdzielni polegającego na tym, że w dniach 25-30 listopada 2011 roku wydał kierownikowi administracji R. polecenie sfałszowania wyniku konkursu na roboty budowlane poprzez nakazanie mu zamiany ofert na malowanie klatki schodowej budynku mieszkalnego w R.. Prokuratura w tej sprawie odmówiła wszczęcia postępowania. Powód w przedmiocie wyboru wykonawcy robót remontowych nie miał decydującego wpływu aczkolwiek wyrażał swój pogląd co do kwestii wyboru firmy (...). To zachowanie powoda akceptował i decyzje w tym zakresie podejmował oraz umowy podpisywał w imieniu Zarządu spółdzielni wiceprezes J. M..

dowód: zeznania świadka C. K. –k. 234(rozprawa z 03.02.2014 roku) świadka A. F., powoda, częściowo pozwanego -k. 263 (rozprawa z dnia 04.02.2014 roku).

Kadencja Rady Nadzorczej , której przewodniczył powód zakończyła się w czerwcu 2012 roku. Po zakończeniu kadencji powód nie był już członkiem nowej Rady Nadzorczej.

Na posiedzeniu nowej Rady Nadzorczej w dniu 27 maja 2013 roku podjęto uchwałę o wykluczeniu powoda, P. M. i D. P. z członkostwa spółdzielni.

Dowód: uchwała nr105/ (...), P. M., D. P. zeznana –k.234 (rozprawa z dnia 03.02.2014) i zeznania powoda –k.263 (rozprawa z dnia 04.02.2014 roku)

Powyższy stan faktyczny Sąd opierał w przeważającej części na przedstawionych przez strony dokumentach, których treści strony nie kwestionowały. Częściowo ustalenie okoliczności oparto także na zeznaniach świadków i stron, jednakże w ograniczonym zakresie, a mianowicie w takim, w jakim wyjaśniały one podłoże konfliktów między powodem a Prezesem Zarządu pozwanej spółdzielni. Pozostałe, niewskazane w stanie faktycznym dowody Sąd nie wziął pod uwagę albowiem nie były one dowodami wskazującymi istotne dla sprawy okoliczności, w szczególności dotyczy to dowodów , które nie odnosiły się wprost do ustalania okoliczności wskazywanych w uzasadnieniu uchwały o wykluczeniu powoda z członkostwa w spółdzielni.

Sąd zważył :

Zgodnie z art. 24 § 1 prawa spółdzielczego spółdzielnia może rozwiązać stosunek członkostwa tylko przez wykluczenie albo wykreślenie członka, przy czym w myśl § 2 wyżej wskazanego artykułu wykluczenie członka ze spółdzielni może nastąpić w wypadku, gdy z jego winy umyślnej lub z powodu rażącego niedbalstwa dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub dobrymi obyczajami. Podstawa prawna powołana jako przyczyny wykluczenia powoda w uchwale to: § 12 ust 2 pkt. a statutu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) (-k.103 verte akt). Zgodnie z tym zapisem wykluczenie może nastąpić gdy członek świadomie działa wbrew interesom spółdzielni, przy czym uchwałę tę podejmuje rada nadzorcza na wniosek zarządu –(par. 14 statutu). Sąd w postępowaniu o uchylenie uchwały organu spółdzielni w przedmiocie wykluczenia członka nie może badać, czy istniały inne jeszcze przyczyny niepowołane w uchwale o wykluczeniu, które mogłyby ewentualnie uzasadniać wykluczenie członka spółdzielni. Rola sądu w tym postępowaniu polega nie na ocenie całokształtu zachowania się i działalności członka, lecz jedynie na zbadaniu, czy przyczyny, podane w uchwale o wykluczeniu istniały i czy wykluczenie, wykreślenie członka spółdzielni z tych właśnie przyczyn nie naruszało przepisów prawa lub postanowień statutu. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2002 w sprawie IV CKN 590/00, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 maja 2013 roku w sprawie VI ACa 908/12) Ocenie Sądu zatem zostały poddane jedynie okoliczności wskazane w uzasadnieniu uchwały o wykluczeniu, natomiast inne okoliczności nie miały istotnego znaczenia dla oceny zasadności wykluczenia powoda z członkostwa.

Na wstępie należy wskazać, że wszelkie zarzuty dotyczyły okresu pełnienia przez powoda funkcji przewodniczącego Rady Nadzorczej do czerwca 2012 roku i miały związek z działaniami podejmowanymi przez niego w ramach pełnienia tej funkcji. Uchwała podjęta rok od zakończenia kadencji Rady Nadzorczej z powodem jako przewodniczącym nie wskazuje na żadne działania powoda podejmowane po zakończeniu kadencji, w związku z tym nie można stwierdzić, że "jego dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub dobrymi obyczajami" skoro żadnych działań wbrew interesom spółdzielni jako członek nie podejmuje.

Poddając merytorycznej ocenie zarzuty wskazane w uzasadnieniu uchwały o wykluczeniu powoda należy stwierdzić, że :

1. Nie można zarzucić powodowi utrudnianie uzyskania dofinansowania z (...)

i prowadzenia inwestycji termoizolacyjnej bowiem brak uzyskania środków kredytowych z (...) wynikał tylko i wyłącznie z braku terminowego uzupełnienia wniosku, a nie z innych przyczyn - w tym ani z powodu braku podejmowania uchwał czy przez treść pisma z 25 kwietnia 2012 roku skierowanego do Rady (które nie zostało wysłane do (...)). Z zeznań świadków: Z. M. (2), R. W., P. M. i D. P. wynika, że Rada Nadzorcza nie miała praw decyzyjnych w podejmowaniu uchwały dot. zobowiązań finansowych (pożyczki) przewyższających kwotę 6.000.000zł. Walne zgromadzenie Członków w uchwale z dnia z dnia 16 czerwca 2011 roku ustaliło sumę najwyższych zobowiązań jakie może zaciągać spółdzielnia na kwotę 6.000.000 zł

(a zobowiązanie z tytułu pożyczki opiewało na ponad 11.000.000 zł);

2. Działania powoda, w szczególności opuszczenie posiedzenia Rady Nadzorczej w dniu

29 marca 2009 roku nie wpłynęły bezpośrednio na niepodjęcie w tym dniu uchwały o podwyższeniu opłat za wodę i energię ciepłą bowiem pozostali na posiedzeniu członkowie Rady stanowili wystarczające quorum do podjęcia takich uchwał i wyłącznie ich decyzja o niegłosowaniu w tym dniu spowodowała odroczenie podjęcia tych uchwał. Innych przykładów "dezorganizowania przez powoda pracy Spółdzielni" i narażających spółdzielnię na straty finansowe pozwana nie wykazała.

3. Zarzut przekraczania uprawnień poprzez kierowanie pism do różnych instytucji bez upoważnienia Rady jest wykazany bowiem powód niejednokrotnie kierował pisma do różnych instytucji podpisując je jako przewodniczący rady nadzorczej, co mogło sugerować, że działa w imieniu rady, ale żadne z tych pism nie spowodowało strat spółdzielni. W pismach tych domagał się wyjaśnień związanych z czasem pracy Prezesa Zarządu, jego pozostawianiem na zwolnieniu lekarskim, podejmowaniu przez Prezesa zatrudnienia w kancelarii prawniczej prowadzącej sprawy windykacyjne spółdzielni. Chociaż pisma te wynikały z osobistej niechęci powoda do Prezesa Zarządu Spółdzielni, to nie można zakwalifikować je jako działanie na szkodę spółdzielni bowiem zmierzały do wyjaśnienia zachowań prezesa w zakresie świadczenia przez niego pracy na rzecz spółdzielni.

4. Nie zostały również potwierdzone zarzuty dotyczące sfałszowania przez powoda konkursu na wyłonienie firmy wykonującej remont. Jak wynika z zeznań prezesa spółdzielni i świadków ostateczną decyzję w zakresie wyboru firmy remontowej podejmował zarząd, któremu nikt nie zarzucił nieprawidłowości działania w tym zakresie.

Nieprawidłowości w działaniu powoda zarówno w kierowaniu pism do różnych instytucji bez upoważnienia Rady jak i inne działania zmierzające do krytyki zarządu spółdzielni, a w szczególności krytyka pracy Prezesa Zarządu nie mogą być podstawą wykluczenia powoda z członkostwa. Spory pomiędzy członkami Spółdzielni lub członkami organów spółdzielni nie mogą być rozwiązywane poprzez wykluczanie niektórych ze spierających się osób ze Spółdzielni na podstawie przepisów art. 24 § 2 Prawa spółdzielczego. Jeżeli powód źle wykonywał swoją funkcję przewodniczącego Rady Nadzorczej i był niekompetentnym to podstawową sankcją winno być odwołanie go z funkcji a nie wykluczenie z członkostwa, która jest sankcją najbardziej dotkliwą i winna być stosowana przy najbardziej rażących formach zachowania członka uniemożliwiających dalsze pozostawanie członka w spółdzielni.

W ocenie Sądu zachowanie powoda takim nie było, a w chwili podejmowania uchwały przyczyny wskazane w uzasadnieniu uchwały były już bezprzedmiotowe bowiem powód nie pełnił funkcji przewodniczącego rady nadzorczej.

Reasumując brak był o przesłanek do podjęcia uchwały o wykluczeniu powoda z członkostwa i uchwałę tę jako nieuzasadnioną należało uchylić.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc. W skład tych kosztów wchodzi zwrot uiszczony przez powoda opłaty od pozwu w kwocie 200 zł oraz koszty zastępstwa procesowego wraz z opłatą od pełnomocnictwa kwocie 197 zł według stawek wskazanych w paragrafie 11 ust1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie.